

Heemstede

Collegebesluit

Collegevergadering: 12 maart 2024

Zaaknummer : 1236839
Team : Ruimtelijk Beleid Heemstede
Portefeuillehouder : A.H.A. Grummel
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Resultaten Warmtebronnenonderzoek fase 1

Kernboodschap

Het college neemt kennis van de resultaten van het warmtebronnenonderzoek fase 1 en geeft het ter kennisname aan de commissie Middelen. Het bronnenonderzoek toont aan dat op dit moment twee warmtebronnen in Heemstede voldoende potentie hebben voor een grootschalig warmtenet. Het advies is om deze bronnen in vervolgonderzoeken uit te werken en te vergelijken met een individuele warmteoplossing. Ook gaan we beheer- en financiële constructies en mogelijke investeerders van een eventueel warmtenet in kaart brengen.

Besluit B&W

1. Kennis te nemen van de resultaten van het warmtebronnenonderzoek fase 1
2. Het besluit ter kennisname te geven aan de commissie Middelen (C-stuk)

Wettelijke grondslag

Juridisch en beleidskader

- Klimaatakkoord
- Nota Duurzaam Heemstede
- Energiepact
- Uitvoeringsprogramma Heemstede Duurzaam 2022-2023
- Transitievisie Warmte

Bevoegdheid

Het college is bevoegd tot het nemen van dit besluit op grond van de gemeentewet artikel 160 lid 1.

Bestuurlijke achtergrond

In 2019 is in het Klimaatakkoord afgesproken dat in 2050 elk gebouw aardgasvrij is, in 2030 moet 20% van de woningen aardgasvrij zijn gemaakt. De Transitievisie Warmte geeft voor Heemstede de mogelijke locaties van collectieve warmtenetten weer en beschrijft de kaders waarin alternatieve warmteoplossingen moeten functioneren. In 2020 zijn de eerste onderzoeken uitgevoerd om de potentie van warmte uit de WRK-leiding in kaart te brengen. In de commissie Middelen van 21 oktober 2020 zijn zorgen geuit dat dit onderzoek maar één mogelijkheid belicht, waardoor onzeker is of dit ook de meest gunstige optie is.

Vanuit het Energiepact is budget gereserveerd voor “gebiedsaanpakken alternatieve warmtebron”. We onderzoeken hiermee welke warmtebronnen er zijn, welke potentie deze hebben en hoeveel woningen zij van warmte kunnen voorzien. Op deze manier worden de mogelijkheden om Heemstede zonder aardgas te verwarmen inzichtelijk gemaakt en kunnen wij vervolgens de regie nemen in de keuze tussen deze bronnen. Het bronnenonderzoek fase 1 geeft antwoord op deze vragen.

Motivering

Om een duidelijker beeld te schetsen van de mogelijkheden voor alternatieve warmtebronnen in Heemstede is in 2023 een warmtebronnenonderzoek gestart. Dit onderzoek is gericht op grootschalige collectieve warmteoplossingen in de gemeente. Aan de hand van de resultaten wordt duidelijk welke collectieve of individuele optie het meest kansrijk is om te realiseren.

Warmtevraag

In het onderzoek is de warmtevraag van verschillende gebieden in Heemstede inzichtelijk gemaakt. De warmtevraag geeft weer hoeveel energie voor verwarming en warm tapwater nodig is bij enerzijds het huidige isolatieniveau en anderzijds als de woningen extra geïsoleerd zijn.

Warmtebronanalyse

De warmtebronanalyse geeft aan welke bronnen wel of niet kansrijk zijn in Heemstede. Hieruit blijkt dat in Heemstede op dit moment alleen aquathermie gebruikt kan worden voor een grootschalig warmtenet. Aquathermie is een duurzame manier van verwarmen waarbij de warmte uit water wordt gehaald. De warmte uit het oppervlaktewater (TEO) van de Ringvaart en het Zuider Buiten Spaarne of warmte uit de drinkwaterleiding (TED) van de WRK hebben voldoende potentie om vrijwel heel Heemstede te verwarmen. Een aantal andere bronnen met minder potentie kunnen op kleinere schaal gebruikt worden, deze zijn te vinden in de bijlage op pagina 26 tot en met 29.

Uitkomsten per cluster

Tot slot worden de warmteopties per gebied (warmtecluster) op een rij gezet door de warmtevraag van de gebieden te koppelen aan de potentie van de beschikbare bronnen. De grenzen van deze clusters staan niet vast en kunnen in de uitvoering worden aangepast. In bijlage 3 “uitkomsten per cluster” staat aangegeven welke opties er beschikbaar zijn.

Advies

Er wordt geadviseerd om warmte uit de WRK-leiding en warmte uit het oppervlaktewater van de Ringvaart en het Zuider Buiten Spaarne te vergelijken met een individuele oplossing. Zo kunnen financiële en technische verschillen tussen deze drie bronnen goed afgewogen worden. Deze bronnen zouden vanuit technisch perspectief gebruikt kunnen worden om heel Heemstede te verwarmen. Bij het onderdeel planning in dit besluit staan de vervolgstappen van dit onderzoek.

Argumenten

Ad 1. Door kennis te nemen van de resultaten van het warmtebronnenonderzoek kan een strategie worden bepaald om Heemstede aardgasvrij te maken.

In het bronnenonderzoek staat beschreven welke warmtebronnen voldoende potentie hebben om op een warmtenet aan te sluiten. Aan de hand van deze informatie kan de strategie worden bepaald om de eerste gebiedsuitvoeringsplannen op te starten.

Ad 2. Door het besluit ter kennisname te geven aan de commissie Middelen is de gemeente op de hoogte van de (on)mogelijkheden voor het aardgasvrij maken van Heemstede.

Het bronnenonderzoek toont welke warmtebronnen voldoende potentie hebben en welke warmtebronnen geen kans maken om te gebruiken als alternatief voor aardgas. Hiermee zetten we een eerste stap aan onze eigen ambitie om in 2050 aardgasvrij te zijn. Tevens is dit de invulling van de afspraken die zijn gemaakt en de verplichtingen die we zijn aangegaan met de transitievisie warmte en geven we antwoord op de vraag die de commissie middelen in 2020 heeft gesteld over dit onderwerp.

Duurzaamheid

Het warmtebronnenonderzoek is een onderdeel van de transitie naar een aardgasvrije leefomgeving en de reductie van de uitstoot van broeikasgassen. Door in te zetten op een collectieve warmteoplossing is de druk op het elektriciteitsnet minder hoog dan wanneer een individuele warmteoplossing wordt gekozen. Op deze manier kan de warmtetransitie een stap zijn in het tegengaan van netcongestie.

Dit besluit past binnen het thema energietransitie uit de Nota Duurzaam Heemstede. Het onderzoek is de basis voor het opstellen van een nieuw warmteprogramma en uiteindelijk de wijkuitvoeringsplannen.

Financiën

Aan dit besluit hangen geen financiële consequenties.

Samenwerking en communicatie

In het opstellen van het onderzoek is contact geweest met het adviesbureau Royal HaskoningDHV. Royal Haskoning voert het onderzoek uit. Momenteel is er contact met Waternet over de mogelijkheid om warmte uit de WRK te gebruiken en de bijbehorende selectieprocedure. Daarnaast is er contact gelegd met NetVerder (onderdeel van Stedin) over een eventuele samenwerking in het

opzetten van een warmtenet. In deze fase van onderzoek is communicatie naar onze inwoners nog niet nodig. Op dinsdag 26 maart presenteert Royal HaskoningDHV de resultaten aan de raad. Als meer duidelijk is welke volgende stappen gezet kunnen worden, stellen we een communicatie- en participatieplan op. Deze wordt aan de raad ter vaststelling aangeboden.

Planning/uitvoering

Het bronnenonderzoek is de eerste stap in het aardgasvrij maken van een gebied in Heemstede. Hieronder is aangegeven welke vervolgstappen er nog komen tot aan de start van het aardgasvrij maken van een gebied. Dit is een langdurig traject met onzekerheden en afhankelijkheden.

Warmtebronnenonderzoek fase 1

Afgerond

Fase 1 van het warmtebronnenonderzoek brengt in kaart welke warmtevraag er in Heemstede is en verbindt dit met de beschikbare warmtebronnen. Zo is duidelijk welke bronnen wat betreft potentie kansrijk zijn om aan te sluiten op een warmtenet.

Selectieprocedure WRK

Lopend

Waternet is een selectieprocedure gestart om te bepalen welke gemeente gebruik mag maken van de eerste 60 TJ warmte uit de WRK-leiding. In het raadsinformatiebericht Warmte uit de WRK van 22 februari 2024 is het proces uitgelegd. Tot 10 april kunnen wij data aanleveren waarna er aan de hand van selectiecriteria een keuze gemaakt wordt of wij gebruik mogen maken van deze warmte.

Warmtebronnenonderzoek fase 2

De tweede fase van het warmtebronnenonderzoek start na de beslissing van Waternet. In dit onderzoek wordt de financiële en technische haalbaarheid van de kansrijke warmtebronnen vergeleken. Uit fase 1 komt het advies om de warmte uit de WRK-leiding en het Spaarne/de Ringvaart verder te onderzoeken en te vergelijken met het toepassen van een all-electric warmtepomp. Afhankelijk van het resultaat van de selectieprocedure voeren wij dit onderzoek uit in samenwerking met Waternet.

In deze fase worden de beheerconstructies van een potentieel warmtenet nader onderzocht. De vraag hoe groot de rol van de gemeente wordt staat daarin centraal. Afhankelijk van verschillende factoren wordt een keuze gemaakt voor een gemeentelijk warmtebedrijf, een commercieel warmtebedrijf of een combinatie hiervan.

Tot slot kijken wij hoe het warmtenet ruimtelijk past in Heemstede.

Opstellen warmteprogramma

Na de tweede fase van het bronnenonderzoek is het noodzakelijk om een nieuw warmteprogramma op te stellen. Het warmteprogramma is de nieuwe benaming van de transitievisie Warmte. In het warmteprogramma leggen wij vast welke wijken van het aardgas af gaan tot 2035. In het warmteprogramma wordt een communicatie- en participatieplan opgenomen. Inwoners worden betrokken en geïnformeerd over het Warmteprogramma Heemstede.

Opstellen Gebiedsuitvoeringsplan

Het gebiedsuitvoeringsplan is een gedetailleerde uitwerking van het warmteprogramma. In het uitvoeringsplan beschrijven wij de gekozen warmteoplossing, de financiering, de communicatie en participatie, de ruimtelijke inpassing en de juridische en bestuurlijke onderbouwing. Deze keuzes worden onderbouwd door de onderzoeken die zijn uitgevoerd in eerdere fases.

Vaststellen gebiedsuitvoeringsplan

Het college stelt het gebiedsuitvoeringsplan vast zoals in het Energiepact beschreven onder de gebiedsaanpak alternatieve warmtebron.

Start Uitvoering

De eerste wijk wordt aardgasvrij aan de hand van de afspraken uit het gebiedsuitvoeringsplan.

Bijlage(n)

1. Rapportage Bronnenonderzoek Heemstede